Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2220/25
2.10.2025. године
Б е о г р а д

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Ирене Трифуновић Радуловић, председника већа, Иде Никитовић и Марине Бркић, чланова већа, у парници тужиоца "Eos Matrix" д.о.о. Београд, ул. Ђорђа Станојевића бр. 14, као правног следбеника "Sberbank Srbija" а.д. Београд, чији је пуномоћник Небојша Радовић, адвокат из Новог Сада, ул. Васе Стајића бр. 28, против тужене АА из ..., ради дуга, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву П 2198/23 од 06.12.2024. године, исправљена решењем истог суда П 2198/23 од 10.07.2025. године, у седници већа одржаној дана 02.10.2025. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П 2198/23 од 06.12.2024. године, исправљена решењем истог суда П 2198/23 од 10.07.2025. године у ставу трећем и четвртом изреке и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Панчеву П 2198/23 од 06.12.2024. године, исправљеном решењем истог суда П 2198/23 од 10.07.2025. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе тужиоца од 18.11.2024. године. Ставом другим изреке, укинуто је у целости решење о извршењу Трећег основног суда у Београду 5 Иив 1638/17 од 12.09.2017. године. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име дуга по основу уговора о кредиту за куповину непокретности број ... од 02.06.2008. године исплати укупан износ од 4.499.372,51 динара, као и законску затезну камату на део тог дуга од 985.413,08 динара која тече почев од 02.10.2024. године, па до коначне исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу надокнади трошкове извршног поступка у износу од 45.285,00 динара и трошкове парничног поступка у износу од 478.729,10 динара, све са законском затезном каматом почев од дана извршности па до коначне исплате.

Против наведене пресуде, тужена је благовремено изјавила жалбу из чијих навода произлази да пресуду побија у ставу трећем и четвртом изреке, из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, са изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба основана.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 02.06.2008. године између “Volksbank” а.д. Београд, као повериоца и тужене, као корисника, са бројем пољопривредног газдинстава ... закључен је уговор о кредиту за куповину непокретности. Наведеним уговором банка, као поверилац је одобрила овде туженој, као кориснику кредит у износу од 40.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан пуштања кредита у течај ради куповине пољопривредног земљишта и то њиве површине од 35 ари 67 м2 на кат.парцели број ... уписане у зк.ул. ... КО ..., са роком враћања од 180 месеци од дана пуштања кредита у течај у једнаким месечним ануитетима, а на основу плана отплате који је саставни део закљученог уговора. Исплаћени износ кредита тужена је искористила у сврху куповине стана, а не пољопривредног земљишта како је уговором о кретиту предвиђено. Ради обезбеђења потраживања из закљученог уговора о кредиту од 02.06.2008. године, у корист банке конституисана је хипотека првог реда на основу оверене заложне изјаве на непокретности у власништву овде тужене, и издато је 5 бланко сопствених меница и 5 овлашћења за коришћење истих са клаузулом “без протеста”. Између банке и овде тужене је дана 21.09.2011. године закључен споразум о начину измирења дуга по основу закљученог уговора о кредиту од 02.06.2008. године, којим је између осталог, констатовано да је дужник, овде тужена прихватила да плати доспели дуг у износу од 51.246,43 евра у динарској противвредности по средњем курсу банке на дан плаћања са каматом. Међутим, како тужена није извршавала своје обавезе опоменом од 22.06.2012. године обавештена је о намери продаје заложене непокретности као и о висини дуга који је на дан издавања опемене износио укупно 53.473,44 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Банка је обавестила је тужену да је као хипотекарни поверилац и законски заступник продавца дана 08.12.2015. године закључила и оверила купопродајни уговор, чији је предмет хипотекована непокретност у власништву овде тужене за купопродајну цену од 23.625,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања. Тужена је дана 15.12.2015. године добровољно предала кључеве непокретности и исту ослободила од лица и ствари. Опоменом од 17.05.2017. године тужена је обавештена да њено доспело дуговање по основу уговора о кредиту 02.06.2008. године на дан 03.05.2017. године (дан активирања менице) износи 3.910.820,82 динара уз упозорење да ће уколико у року од 3 дана од дана пријема опомене не плати наведено дуговање против ње бити покренут парнични поступак. Банка је, у својству цедента наведено потраживање које има према овде туженој уступила “Eos Matrix”, као акцесионару уговором о уступању потраживања од 29.12.2017.године. Поверилац је ради намирења доспелог потраживања покренуо поступак извршења на основу веродостојне исправе менице против извршног дужника овде тужене, те је решењем о извршењу Трећег основног суда у Београду 5 Ив.1638/17 од 12.9.2017.године, тужена обавезана на исплату дуга, које решењем Трећег основног суда у Београду Ипв (Ив) 206/21 од 21.01.2022.године, стављено ван снаге по приговору извршног дужника, овде тужене, те одређено да ће се поступак наставити као поводом платног налога.

На основу налаза и мишљења судског вештака, утврђено је да обавеза тужене према тужиоцу износи 4.499.372,51 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, након што је дозволио објективно преиначење тужбе тужиоца од 18.11.2024. године и оценио да је истакнути приговор активне легитимације неоснован, првостепени суд је применом одредби члана 17, 262, 277, 324 став 1, 436 и 1065 ЗОО закључио да је тужена као корисник кредита у обавези да исплати тужиоцу дуг и одлучио као у изреци побијане пресуде.

Тако донета одлука се за сада не може прихватити као правилна, јер је у првостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП-а, на постојање које тужена у жалби основано указује. Наиме, побијана пресуда има недостатака због којих се не може испитати, с обзиром да нису дати разлози о битним чињеницама, а они који су дати су нејасни и противречни да би оправдали правно становиште на коме је побијана пресуда заснована.

Првостепени суд је одлучујући о истакнутом приговору активне легитимације закључио да је приговор неоснован, налазећи да је тужена предметни уговор о кредиту закључила као пољопривредник, односно носилац пољопривредног газдинства, те да је банка сходно одредби члана 42 а Одлуке о управљању ризицима (“Службени гласник РС”, бр.45/11 са изменама и допунама) имала право да потраживање према пољопривреднику уступи овде, тужиоцу као правном лицу, а којој цесији је тужена обавештена када је овде тужилац ступио у извршни поступак уместо извршног повериоца “Sberbank Srbija” а.д., Београд, због чега тужилац као прејемник има право захтевати од тужене као дужника наплату потраживања из уговора о кредиту који дужник није исплатио.

Према изнетим разлозима првостепени суд утврђује и да је тужена спорни уговор о кредиту закључила као физичко лице, а да је претпоставка да је у то време имала регистровано пољопривредно газдинство, што јој је у складу са политиком банке омогућавало да приступи закључењу уговора о кредиту, док је чињеницу да је тужена уговор о кредиту закључила као пољопривредник првостепени суд утврдио из самог уговора о кредиту, у ком је у рубрици лични подаци корисника кредита, наведен број пољопривредног газдинста као и из поднеска од 15.12.2023.године који је тужена доставила суду, из ког следи да се тужена обраћала Министарству финансија са захтевом за издавање решења о брисању пољопривредног газдинста на име овде тужене.

Међутим, према стању у спису следи да је овде тужена дописом Министарстава финансија од 18.12.2023.године обавештена да је њен захтев од 15.12.2023. године прослеђен Управи за аграрна плаћања као надлежном органу на даље поступање које је тужену дописом 18.01.2024.године обавестило да је након извршене провере преко ЈМБГ тужене и броја пољопривредног газдинстава (који је наведен и у закљученом уговору о кредиту) утврђено да у Регистру пољопривредних газдинстава, овде тужена није уписана ни као носилац ни као члан пољопривредног газдинства, те да именована нема пољопривредно газдинство да исто не постоји нити је постојало.

Одредбом члана 2 став 1 тачка 9 Закона о заштити корисника финансијских услуга (“Службени гласник РС”, бр.36/11 и 139/14.године) прописано је да корисник финансијске услуге јесте физичко лице које користи или је користило финансијске

услуге или се даваоцу финансијских услуга обратило ради коришћења финансијских услуга, и то физичко лице које ове услуге користи, користило је или намерава да користи у сврхе које нису намењене његовој пословној или другој комерцијалној делатности; и то 2) предузетник, у смислу закона којим се уређују привредна друштва и 3) пољопривредник, као носилац или члан породичног пољопривредног газдинства у смислу закона којим се уређују пољопривреда и рурални развој.

Одредбом члана 39 став 2 истог Закона прописано је да банка потраживање из једног уговора може уступити само једној банци.

Одредбом члана 42а Одлуке о управљању ризицима банке (“Службени гласник РС”, бр.45/11 са изменама и допунама), између осталог, прописано је да Банка може потраживање од правног лица, предузетника и пољопривредника да уступи другој банци. Изузетно од става 1. ове тачке, ради смањења лоше активе, банка може да уступи и другом правном лицу потраживања од правног лица, предузетника и пољопривредника. Наведеном одредбом је предвиђено да изузетно од правила да се потраживање једне банке може уступити само другој банци (члан 39 став 2 Закона о заштити корисника финансијских услуга), ради смањења лоше активе, банка може да доспело потраживање према пољопривреднику уступи и другом правном лицу.

У побијаној пресуди су изостали разлози о чињеници битној за правилну одлуку о активном легитимацији, јер првостепени суд није несумњиво утврдио да ли је тужена наведени уговор о кредиту закључила као физичко лице или као пољопривредник, односно члан породичног пољопривредног газдинства.

Првостепени суд је пропустио несумњиво да утврди да ли је у време закључења уговора о кредиту, у време доспећа потраживања банке из закљученог уговора, односно у време уступања потраживања банке тужиоцу, на страни корисника кредита постојао пољопривредник или физичко лице као субјект права. Од утврђења наведене чињенице зависи и одлука о активној легитимацији, односно да ли су испуњени услови из члана 42а Одлуке о управљању ризицима банке да је банка могла правном лицу уступити потраживање према пољопривреднику, или је за спорни однос меродавна одредба члана 39 став 2 Закона о заштити корисника финансијских услуга, по којој се потраживање из једног уговора може уступити само банци.

Нејасни, противречни и непотпуни разлози представљају недостатак због кога се у жалбеном поступку одлука не може испитати, па је и побијана пресуда због тако учињене битне повреде морала бити укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Првостепени суд ће у поновном поступку, а имајући у виду неправилности на које му је указано овим решењем, отклонити наведене недостатке тако што ће на поуздан начин утврдити у ком својству је тужена закључила уговор о кредиту са банком, да ли као физичко лице или као пољопривредник, односно члан породичног пољопривредног газдинства. Тек пошто поступи на наведени начин, првостепени суд ће бити у могућности да правилном применом материјалног права оцени приговор активне легитимације на страни тужиоца, те о тужбеном захтеву донесе нову и на закону засновану одлуку, за коју ће дати јасне и довољне разлоге тако да иста може да

се испита.

На основу изнетог, применом члана 391 став 1 ЗПП-а, одлучено је као у изреци овог решења.

Укинута је и одлука о трошковима поступка, јер зависи од коначног исхода спора.

Председник већа-судија
Ирена Трифуновић Радуловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић